

the lesson; he makes every pupil pronounce the new words in sentence patterns and use them in speech. Since this is the most difficult part of work in vocabulary assimilation it can and must be done during the lesson and under the teacher's supervision.

There are two methods of conveying the meaning of words: direct method and translation. The direct methods of presenting the words of a foreign language brings the learner into direct contact with them, the mother tongue does not come in between, it establishes links between a foreign word and the thing or the concept directly. The direct method of conveying the meaning of foreign words is usually used when the words denote things, objects, their qualities, sometimes gestures and movements, which can be shown to and seen by pupils, for example: a computer, a table, black, small, take, stand up, etc. The teacher should connect the English word he presents with the object, the notion it denotes directly, without the use of pupils' mother tongue.

In conclusion, according to my point of view, vocabulary is the most important skill when learning/teaching a foreign language. It is on vocabulary that all the other skills like reading; writing, speaking, and listening are based and developed. This has shown why it is important to learn new words.

TIBBIYOT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA EKOLOGIK TARBIYA, FANLARNI EKOLOGIYALASHTIRISH MASALALARI

*Botirov M.T., Normatova Sh.N., Mamasadikov N.Sh.
botirov@camuf.uz, shahnozaid@mail.ru
Central Asian Medical University*

Hozirgi kunda ekologik muammolar jamiyatning barcha jabhalarida dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Bu dolzarblikning asosiy sabablari quyidagicha bayon etilishi mumkin.

Global ekologik muammolarning kuchayishi. Jahon bo'ylab atmosferani ifloslantirish, iqlim o'zgarishi, biologik xilma-xillikning yo'qolishi kabi global ekologik muammolar kuchaymoqda. Bu muammolar inson salomatligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Masalan, havoning ifloslanishi nafas olish yo'llari kasalliklari, yurak-qon tomir kasalliklari va boshqa salomatlik muammolariga sabab bo'ladi. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida ekologik tarbiya va fanlarni ekologiyalashtirish orqali kelajakdagi sog'liqni saqlash mutaxassislari ushbu muammolarga samarali yondashish qobiliyatini rivojlantirishi mumkin.

Odamlarning ekologik savodxonligining oshishi. Odamlarning ekologik masalalarga bo'lgan qiziqishi va tushunchasi ortib bormoqda, bu esa sog'liqni saqlash tizimidan ekologik jihatdan barqaror yondashuvlarni talab qiladi. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida beriladigan ekologik ta'lim shifokorlar va boshqa sog'liqni saqlash mutaxassislari bu talablarga javob berishga tayyorlaydi.

Sog'liqni saqlash tizimida barqarorlikni ta'minlash. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida ekologik tarbiya va fanlarni ekologiyalashtirish, sog'liqni saqlash tizimida barqarorlikni ta'minlashga ham hissa qo'shadi. Bu, o'z navbatida, resurslarni tejash, chiqindilarni kamaytirish va ekologik jihatdan barqaror amaliyotlarni qo'llash orqali atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytiradi.

Kelajak avlodlar uchun salomatlikni saqlash. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida ta'lim olgan mutaxassislar kelajakda sog'liqni saqlash sohasini shakllantiradi. Ekologik tarbiya va fanlarni ekologiyalashtirish orqali ular kelajak avlodlar uchun salomatlikni saqlash va atrof-muhitni muhofaza qilishda muhim rol o'ynaydi.

Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida ekologik tarbiya, fanlarni ekologiyalashtirish masalalari tibbiyot sohasida ekologik ong va tarbiyani rivojlantirishning ahamiyatini ta'kidlaydi. Zamonaviy jamiyatda salomatlik va ekologiya o'rtasidagi chambarchas bog'liqlik tobora ko'proq e'tiborga molik bo'lmoqda. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalari (OTM)da ekologik tarbiya va fanlarni ekologiyalashtirish, kelajakda sog'liqni saqlash tizimida faoliyat yuritadigan mutaxassislarni tayyorlashda muhim omil hisoblanadi.

Ekologik tarbiyaning maqsadi va ahamiyati. Tibbiyot OTMlarida ekologik tarbiyaning asosiy maqsadi - kelajakdagi shifokorlar va sog'liqni saqlash mutaxassislarida ekologik masalalarga bo'lgan chuqur tushunchani shakllantirish va ularni atrof-muhit salomatligi bilan bog'liq muammolarni hal etishda faol ishtirok etishga tayyorlashdan iborat. Bu jarayon nafaqat an'anaviy tibbiy bilimlarni, balki ekologik jihatdan barqaror yashash tarzini ilg'or tibbiyot amaliyotiga integratsiyalashni ham o'z ichiga oladi.

Tibbiyot OTMlarida fanlarni ekologiyalashtirish, o'qitiladigan fanlar dasturlariga ekologik masalalarni kiritish va tibbiyot bilan bog'liq ekologik mavzularni muhokama qilishni nazarda tutadi. Masalan, epidemiologiya, sanitariya va gigiyena, kasalliklarning ekologik omillari kabi kurslarda atrof-muhit muhofazasi va uning inson salomatligiga ta'siri muhim o'rinni egallaydi. Bunday yondashuv talabalarda ekologik muammolarga nisbatan tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi va ularni ekologik barqarorlikni ta'minlash yo'llarini izlashga undaydi.

Tibbiyot OTMlarida ekologik tarbiyani amalga oshirishda amaliy mashg'ulotlar va ilmiy tadqiqotlar muhim rol o'ynaydi. Talabalarni atrof-muhit muhofazasiga qaratilgan tadqiqot ishlariga jalb qilish, sog'liqni saqlash tizimida ekologik muammolarni hal etishda innovatsion yondashuvlarni ishlab chiqishga ko'maklashadi. Bu, o'z navbatida, tibbiyot sohasida ekologik bilimlarni kengaytiradi va sog'liqni saqlash tizimining ekologik jihatdan barqaror rivojlanishini ta'minlaydi.

Xulosa. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida ekologik tarbiya va fanlarni ekologiyalashtirish masalalariga e'tibor berish, kelajakdagi sog'liqni saqlash mutaxassislarini atrof-muhit muhofazasi va inson salomatligi o'rtasidagi murakkab munosabatlarni tushunishga va ularga samarali yondashishga tayyorlaydi. Bu yondashuv nafaqat individual salomatlikni saqlashga, balki global ekologik muammolarni hal etishga ham hissa qo'shadi. Shu sabablarga ko'ra, ekologik tarbiya va fanlarni ekologiyalashtirish masalalari nafaqat tibbiyot sohasida, balki jamiyatning barcha sohalarida dolzarb ahamiyatga ega. Bu, insoniyatning hozirgi va kelajak avlodlarining salomatligi va farovonligini ta'minlash uchun zarur bo'lgan integral yondashuvdir.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Асадова Н. Ё. Ёшлар экологик маданиятини шакллантиришнинг айрим масалалари //Scientific progress. – 2021. – Т. 2. – №. 6. – С. 420-423.
2. Ботиров М. Т., Норматова Ш. А., Курамотова Ш. А. Распространенность и особенности течения вирусных гепатитов и разработка комплекса мероприятий по оптимизации системы контроля ВГ //Университетская наука: взгляд в будущее. – 2020. – С. 128-131.
3. Норматова Ш. А., Ботиров М. Т., Юсупова М. Анализ чужеродных веществ в молочных продуктах в рационе питания населения ферганской долины //Университетская наука: взгляд в будущее. – 2020. – С. 273-277.

IJTIMOYIY GUMANITAR FANLARINI O'QITISH JARAYONIDA YOSHLARGA OILA QADRIYATLARINI SINGDIRISH

Eryigitova L.A.

Central Asian Medical University

Oila insoniyatning ilohiy va mo'jizaviy kashfiyoti. Oila masalasi qadimdan, insonlarni qiziqtirib kelgan. Insonni oiladan ayri tasavvur qilib bo'lmaydi. O'z navbatida oilasiz jamiyatni ham tasavvur qilib bo'lmaydi. Oila jamiyatning kichik bo'g'ini bo'lib, bugunga qadar turli davrlarni bosib o'tdi. Xalqimiz o'z tarixi davomida oila borasida yuksak madaniyatni, ming yillardan ortiq moddiy va ma'naviy merosni yaratgan. Oila xalqimiz uchun bebaxo qadriyat, muqaddas tushuncha sanalib, ajdodlardan kelajak avlodlarga meros sifatida o'tib kelgan.

Jadidchilik harakatining ulkan namoyondasi Abdurauf Fitrat "Oila" yoki oila boshqarish tartiblari asari orqali o'zining oila haqida qarashlarini, oila qurish zaruriyatidan tortib, oila a'zolarining o'zaro munosabatlari, ota-ona farzandlarning huquq va burchlari, chaqaloq tarbiyasidagi onaning o'rni va vazifalari chuqur yoritib berilgan. Ijtimoiy omil sifatida oilaning